

so pristopne. Cena je temu delu 30 kr. Oba zvezka ob enem s poštnino le 85 kr. Dobita se pri g. skladatelju v Novem mestu. Dolenjsko.

Gospodarske stvari.

Kako naj se žrebeta odstavljajo?

Navadno se odstavljajo žrebeta še le v četrtem, celo v petem mesecu svoje starosti. Če pa je kobila ali žrebe, ali oboje bolno, mora se žrebe že prej n. pr. v tretjem mesecu odstaviti. Predno se začne odstavljati, mora že navajeno biti povodeca ali uzde in tudi oves z otrobi in vodo že mora znati zobati. Da se tega lažje navadi, daje se kobili zmočen oves z otrobi pomešan v prav široki posodi, da tudi mladič do njega pride.

Ako se je žrebe navadilo povodeca in pa ovsa, ni ga več težko odstavljati. Najprvo ostaneta kobila in žrebe v enem hlevu, da se vedno vidita. Jako ustrezno obema, če ju tako blizu privežeš, da se moreta ovohavati in lizati; le nato moraš paziti, da ne pride žrebe do vimena. Ako pa ni hlev za to primeren, se postavi žrebe v kak sosedni stan tako, da je le stena med kobilo in žrebetom. Če je le možno, napravi se toliko luknjica med obema, da se z gobci dotikavata. Prva dva dni se naj žrebe trikrat na dan pripusti. Naslednje tri ali štiri dni le dvakrat, zjutraj in zvečer; poslej pa še nekoliko dni samo zvečer. Od dne do dne se mu vedno manj časa pušča. Čez kakih deset dni se na ta način do cela odstavi. Žrebetu se mora mlado, zdravo seno ali pa otava polagati in trikrat ali štirikrat na dan sveže, čiste vode ponuditi. Poleg sena mora žrebe še vsak dan dobiti najmanj eden liter namočenega ovsa, zmešanega s pšeničnimi otrobi. Pri tej zmesi mora biti polovica otrobov, polovica pa zobi.

Mesto vode je posneto mleko za žrebe še bolj zdravo; tudi tega mora trikrat na dan dobiti in sicer po eden liter; če mleka ni pri hiši, se mu pa voda daje. Mleka iz kake posode — seveda mora čista, umita biti — se žrebeta večidel hitro privadijo. Ako se pa žrebe mleka ne dotakne, tudi ni prevelika nesreča — se pač mora počasi naučiti in sicer takole:

Zob in otrobi, ki se mu dajejo, se mesto z vodo poskropijo z mlekom, potrosijo nekoliko s sladkorjem ter ponudijo žrebetu v dobro osnaženi posodi ali pa v jasliah. In zdaj se začne umetelno sredstvo: od dne do dne prilivaj ovsu mleka, ovsa pa deni vedno manje tako, da nazadnje ni druga, kakor mlečenat močnik in žrebe se je med tem že navadilo mleka.

Če žrebe prav radovoljno žre oves in otrobe, začne se mu polagoma druga klaja ponujati: sladka jabolka, v režnje zrezana, krompir v ploščicah, s sladkorjem potrošen, i. t. d. Vse to je zdravju jako ugodno, seveda se ne sme vedno ali v veliki meri dajati; le tu pa tam vmes med ovsom in otrobi.

Velike važnosti je za razvijanje mladega konja, da se redno, in pravi meri redi. Ne sme se mu preveč polagati, ker lahko zgubi veselje do klaje, a tudi ne premalo, da ne strada. Posoda, iz katere žrebe je, mora vedno snažna biti. Posebno je to opomniti, da se vselej zjedi do dobrega iz posode odstranijo, in posoda pomije, da ostanki ne skisajo in žrebetu ne škodijo. Tudi oves se mora odstraniti iz jasliah, kedar se seno ali otava položi. Sicer žrebe tudi kislo mleko obraja in mu to nikakor ni v kvar, a iz kisle, nesnažne posode pa še sladkega mleka ne mara, tudi najboljšega ovsa ne. Mleko, ki se žrebetu daje, ne sme biti od krave, ki je pred kratkim povrgla; povzroči namreč — drisko. Kobila se mora prvi teden po odstavljenju včasih nekoliko

pomolzti, če se vidi, da ji vime oteka. Polaga naj se ji za časa dojenja zdravo, dobro posušeno seno, a vode naj dobi le malo. Sicer je z žrebeti dosti opraviti, a trud se omano povrne, ker velja pravilo in ker kaže izkušnja, da dve leti staro žrebe je dvakrat toliko vredno v vsakem oziru, če se mu je prve mesece njegove starosti skrbno streglo, kakor žrebe iste starosti, katerega pak je gospodar zanemarjal.

Sejmovi. Dne 18. aprila v Poličanah (za svinje). Dne 20. aprila v Središču in Št. Ilju pod Turjakom. Dne 20. aprila v Št. Petru pod Sv. gorami. Dne 22. aprila pri Sv. Juriju v Slov. gor., v Imenem (za svinje) in Sevnici ob Savi. Dne 23. aprila na Ptuj, na Bregu pri Ptuj (za svinje), pri Sv. Juriju ob Pesnici, v Spod. Hočah in Ivniku. Dne 24. aprila v Št. Juriju ob juž. železnici in v Mozirju.

Dopisi.

Iz Celja. (Vse t.o.) Mestni odbor celjski premore prav prebrisanih glav. Znano je, da so s pomočjo mestne hranilnice pokupili mnogo gostilnic, da bi jih le Slovenci ne dobili, in znano je tudi, da dotične gostilnice niti obresti od kupnine ne nesejo. Mestne hranilnice hišo je lanski potres precej razrahljal. Dali so jo torej popraviti. Letos pa v obračunu trdijo, da je hiša vredna po navadi in še to več, kar je popravilo stalo. To je ravno tako, kakor bi rekel: Suknja moja je stala dvajset goldinarjev, sedaj sem jo pa na novo podvlekel za 5 fl. in je sedaj vredna 25 fl. — Nemški Celjani imeli so dne 1. aprila svoj praznik. Bil je god njih, — to se pravi, Bismarckov rojstni dan je bil; topiči so pokali, da je bilo veselje, mi pa smo se smejali njih godu dne 1. aprila! Ker pa ti velmoži ljubijo avstrijskega sovražnika Bismarcka, sovražiti morajo avstrijske domoljube. Trn jim je torej v peti Slovenec, duhovnik in tudi pravičen Nemec. — Procesija ustajenja je bila letos brez običajne godbe. Kapelnik ni baje mogel zajamčiti preč. g. opatu cerkvi pristojnih glaseb. »Deutsche Wacht« se jezi na g. opata, mi pa na »muzikferajn«. Po naši misli, če se splača, da igrajo včasih v parku, ko je komaj petnajst do dvajset šetalcev, splačalo bi se pač, naučiti se in igrati pri procesiji, kjer posluša toliko stotin vernikov, in sicer — brezplačno, saj dobi »verein« podpore iz občinskih doklad.

S Teharjih pri Celju. (Žalostna smrt; čuden ptiček.) V noči od dne 31. sušca do 1. aprila je pri nas zgorel kovač Valent Žnider. Pri njem so se uresničile besede: Kakoršno življenje, takšna smrt. Kar je zaslužil, je zapil, ob nedeljih je delal in koval, v cerkvi ga nisi nikdar videl, in k spovedi že več let ni hodil. Še prejšnji dan, ko je žalostno smrt storil, so ga domači dušni pastir opominjali in nagovarjali, naj le pride k velikonočni spovedi, ali ošabno jim je odgovoril: »Če mi tisoč goldinarjev daste, pa ne grem.« — Teharčani so lansko leto pokazali pri volitvah, da so Slovenci, da nočejo imeti v obč. zastopu možev, ki se sramujejo, da jih je slovenska mati rodila. Ali imamo pa na Teharjih fanta Pepeta, ki ima oštarijo; ta ptiček je izletel iz celjskega gnezda in dela svojim rojakom Celjanom vso čast, kar se tiče sovraštva do Slovencev. Že lani ob času volitev se je to revče šopirilo, pa kaj pomaga, ko še volilne pravice nima! Pred nekaj dnevi je pa ves zelen od jeze postal in se togote penil, ko je videl, da njegova natakarija bere slovenski časopis, kakor puran, če mu pokažeš rudečo ruto. In kaj je ta korajžen purmanček storil? Iztrga list iz njene roke,

ga na drobne kosce raztrga in reče in mogočno zapove: »V moji hiši se ne sme nič slovenskega brati, to za vselej prepovem!« Zdaj bo pa joj in gorje za Slovence na Teharijih, ko se je naš Pepo oglasil! Pa kaj, ko se ne bojimo! Našemu dragemu Pepetu pa svetujemo, naj svoja kopita pobere in gre v Celje prodavat svoje modrosti — če mu ni ljubo med nami in ne da miru! »Privandraccev« iz Celja ne potrebujemo, posebno pa še takih ne. Teharčani pa bodite pametni in ravnajte se po besedah: Svoji k svojim!

Od Sv. Bolfanka v Slov. gor. (Dve pisanki).

Črez vse dragoceno pisanko je dobila že v postji 16-letna deklica Karolina Reš, namreč sv. katoliško vero, ko je krivoverka pristopila k sv. kat. cerkvi. Bili so navzoči, zraven obilno vernih, tudi štirje mali bratje in sestra, kateri so z gorečimi svečami spremljali sestro belo oblečeno pred oltar. O koliko solzic je bilo pri tem, posebno ko so g. župnik tudi te otroke nagovorili, kot prave zapuščene sirotice brez očeta, brez matere, brez premoženja, brez doma, ter njim gorko na srce položili, da naj Boga imajo za svojega Očeta, a bl. D. Marijo za svojo mater! O da bi si to pomenili in tako ravnali! — Drugo pisanko je dobila cerkev sv. Bolfanka, podobno sv. Gere; za katero je kmetica G. Š. iz Biša 100 gld. darovala, a na občno zadovoljnost krasno izdelal g. Perko. Vse naj bo k večji časti božji. Aleluja!

Iz Rečice pri Mozirju. (Naše misli). Da ljudje, kateri imajo pokvarjene oči, večkrat reči napačno vidijo, to nam je bilo znano; ali da možje, katerim je Bog podelil zdravo pamet, bister um in ki še druge brati učijo, sami pa napačno čitajo in očite resnice krivo zavijajo, to nam je bilo do danes uganjka, ali uganjka je istina postala. Čeli svet toži o neznosnih davkih, ki jih mora dandanes ubogi kmet plačevati, resnico to uvidevajo na najvišjem mestu na Dunaju, kar nam potrjujejo besede poljedelskega ministra, le neke vrste dopisniki so še, ali iz nevednosti, ali iz sovraštva do kmeta, katerim so davki še premajhni, češ, naš kmet še vse to lahko zmaguje. Taki gospodje pač ne razumejo bede, ki se že po nekedarj premožnih družinah naseljuje, tem je pač zboljšanje družabnega življenja le deveta briga; imajo pač pripravno pero in mogočno besedo za svoj žep, a trdo srce za ubogega kmeta. Seveda lahko je vsak mesec potisniti davkarju pobotnico in smehljajoč spraviti odšteti denar, toda povejte nam le enega kmeta v celej gornji Savinjski dolini, ki bi imel 600—800 gld. vsako leto suhega dohodka? Lahko je pisariti, da našega kmeta današnji davek ne stiska, ako jaz svojo plačo potegnem, pa kdo mi jo daje? Ne-li več ali manj krvavi kmečki žulji? Res je vsak delavec vreden svojega plačila in čisto prav, da je dobi, pa kmet ne dela za to, da bi za plačilo udrihali po njegovem hrbtu. Nekateri tudi pravijo, da naš kmet preveč zapije. Greh bi bil, ako bi grdo pijančevanje razuzdanev odobraval ali sploh k temu molčali, vsak poštenjak mora tako razkošno življenje najojstreje obsojati; a grda krivica bi bila, če bi se kdo drznil trditi, da je savinjski kmet splošno udan pijančevanju. Ako delaven mož celi teden ne vidi kozarca vina, kdo mu bo zameril, če si ga v nedeljo v veseli družbi privoščijo? Ali je že potem pijanec? So pa li naši novi Amerikanci bili sami razkošni pijanci, o tem bo pač najboljšo sodbo vedel tisti, kateremu še iz Amerike dopisujejo; za marsikaterim pač res še vran ni zakrokal. Pa glejte no! Tudi Amerikanci še niso popolnoma podivjali, saj jih še šola zanima! Kako lepo očetovsko spodbujajo svojo deco k pridnemu šolskemu obiskovanju! Oče, ki svojemu otroku tako govori, še ni popolnoma izprijen. Naša kmečka pamet nam pravi, da ga menda ni več tudi v Savinjski dolini razumnega

človeka, ki bi ne uvidel potrebe zdravega šolskega poduka, a zelo se nam dozdeva, da bi se še Amerikanci nos povestil, ako bi po naših šolah le Marice kragevale. Boljši je dober poduk v konjskem hlevu, kakor nezdrava vzgoja v šolskih palačah. Nekateri tudi pravijo, da je kmet svojeglaven, no seveda, zakaj mu je pa Bog glavo dal; in ravno ta naša svojeglavnost loči med šolskim podukom in med šolskim poslopjem; tu povemo iz vseh ust, da ravno predraga šolska poslopja so trn v peti, ker tisočaki, s katerimi se šole zidajo, so iz naših žepov; zato smo bili in bomo vsikdar, zoper vsako predrago zidanje, naj si bo komu ljubo ali ne. Ne smrdi nam šolski poduk, pač pa predragi šolski zid; razumete? A glejte si čuka? Skoraj mi bo zmanjkalo papirja, in kako me še mika, a menim, tako se je našemu kmečkemu nevošljivcu godilo, ko je naš zadnji dopis iz Rečice le nekoliko ogloidal, glavne stvari pa jezlivo prezrl: bojda je manjkalo papirja.... Le vas g. urednik, prosim, vsak dopis, ki vam se pride pod prste, vrzite ga v koš, ker tako želi naš savinjski »Domovinar«.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo so dne 14. aprila slovesno vsprejeli nemškega cesarja Viljema in njegovo soprogo. Popoldne je bil pri Viljemu ministerski predsednik, grof Badeni. Včeraj pa je bila velikanska vojaška parada. Govori se, da hoče cesar Viljem utrditi zvezo Nemčije, Avstrije in Italije. — V torek se je zopet sešel državni zbor. Na dnevnem redu je podržavljenje severno-zapadne železnice na Češkem. Prav je omenil dr. Lueger, da finančni minister vedno ima dovolj denarja za bogatine, za kmete in obrtnike pa nikoli. — Volitev dunajskega župana bode dne 18. aprila.

Česko. V Pragi se na Karolov most zopet postavi kip sv. Ignacija Lojolskega. Zoper to je v mestnem zboru sicer bobnalo par Mladočehov, pa njihova ni obveljala. — Zadnji teden je bil v Pragi shod avstrijskih socializmov. Izrekli so se za Badenijevo volilno preosnovo in za organizacijo po narodnosti. Med delavci v Avstriji je socializmov komaj 3 do 8 odstotkov.

Solnograško. V Solnogradu so letos pri dopolnilnih občinskih volitvah liberalci povsod propadli. Nikakor škoda piškavega liberalizma!

Štajarsko. Nemški prenapetneži bi kaj radi, da bi v Maribor prišel na dr. Reiserjevo mesto nemški notar; toda to ne bi bilo ne pravično, ne avstrijsko. — V Knittelfeldu se dne 19. aprila ustanovi katol. delavsko podporno društvo.

Koroško. Katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence ima danes sedmi letni občni zbor v Celovcu pri »Sandwirtu«. — Namesto dr. Poscha so v Celovcu za župana izvolili tovarnarja Julija Neunerja. — Po novi občinski volitvi imajo v Črni Slovenci 6, Nemci pa 8 odbornikov.

Kranjsko. Letošnjih dopolnilnih občinskih volitev v Ljubljani se slov. katoliška stranka ne udeleži. Hoče počakati, da se tudi meščani povsem navolijo liberalnih public in psovanj. — Kranjska hranilnica, ki se je vedno v nemških rokah, je te dni razdelila v dobrodelne namene 41.339 gld.

Primorsko. V Gorici je dne 6. aprila na shodu govoril dr. Lueger. Slovenci ga kar prehvaliti ne morejo. — V Gorici se v mestni slov. šoli, ki nikakor ni zato pripravna, samo trije šolarji. — Isterska deželna uprava se preseli še letos iz Poreča v Pulj, ker v Poreču slov. poslanci niso niti življenja varni.